

Sygn. akt II C 866/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dubinowicz – Motyk

Protokolant: sekr. sąd. Anna Fesz

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2015 roku na rozprawie

sprawy z powództwa A. D.

przeciwko M. O. i I. O. (1)

o zapłatę kwoty 345 197,30zł

I uchyla w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym tut. Sądu z dnia 17 maja 2013 roku sygn. II Nc 113/13 i oddala powództwo;

II zasądza od powoda A. D. na rzecz pozwanych M. O. i I. O. (1) solidarnie kwotę 9217zł (dziewięć tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III nakazuje pobrać od powoda A. D. na rzecz Skarbu Państwa – tut. Sądu kwotę 10 945zł (dziesięć tysięcy dziewięćset czterdzieści pięć złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty.

Sygn. akt II C 866/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 kwietnia 2013 roku A. D. wniósł o zobowiązanie pozwanych M. O. i I. O. (1) nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, aby zapłacili solidarnie na rzecz powoda kwotę 345.197,30zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 22 września 2008 roku zawarł z pozwanym M. O. umowę pożyczki w wysokości 300.000zł, zmienioną dnia 23 września 2008 roku, ustalając termin jej zwrotu do dnia 22 marca 2009 roku. Aneksem do umowy z dnia 20 marca 2009 roku strony dokonały zmiany terminu spłaty do końca 2011 roku. Umowa pożyczki została zabezpieczona wekslem in blanco wystawionym przez pozwanego i poręczonym przez jego żonę I. O. (1), przy czym strony podpisały deklarację wekslową, przewidując iż powód jest uprawniony do wypełnienia weksla do kwoty należności stanowiącej równowartość niespłaconej pożyczki wraz należnymi od niej odsetkami na dzień wypełnienia weksla. W dniu 28 lutego 2013 roku powód wypełnił weksel na kwotę 345.197,30zł z terminem zapłaty weksla oznaczonym na 7 dni do otrzymania zawiadomienia o wypełnieniu weksla wraz z wezwaniem do wykupu weksla. Pomimo skierowanych do pozwanych zawiadomień, pozwani nie zapłacili powodowi wskazanej powyżej sumy wekslowej /pozew, k. 3-6 akt/.

Dnia 17 maja 2013 roku tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. akt II Nc 113/13, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu /k. 29 akt/.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani wnieśli o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu. Uzasadniając swoje stanowisko, pozwana I. O. (1) zakwestionowała swój podpis na wekslu, natomiast pozwany M. O. podniósł, że w okresie od listopada 2008 roku do dnia 25 sierpnia 2010 roku spłacił w całości pożyczkę zaciągniętą u powoda na podstawie umowy z dnia 23 września 2008 roku, zaprzeczając aby przywoływane przez powoda oświadczenie o uznaniu długu pochodziło od niego. Ponadto pozwany zaznaczył, iż weksel nie został przedstawiony do zapłaty w sposób, w miejscu i w terminach przewidzianych w art. 38 prawa wekslowego, w związku z tym roszczenie wekslowe stało się wymagalne dopiero w dniu doręczenia pozwanemu pozwu wraz z nakazem zapłaty /k. 38-46 akt/.

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, wskazując dodatkowo m.in. iż pozwany przekazał powodowi tylko jeden weksel w dniu 23 września 2008 roku, że strony miały wiele wzajemnych rozliczeń, że pozwany podpisał oświadczenie o uznaniu długu sporządzone przez powoda i zaprzeczając aby pożyczka była spłacona w całości lub w części /k. 221-231 akt/.

W piśmie procesowym z dnia 14 lipca 2015 roku pozwani dodatkowo podnieśli, że wypełniony przez powoda weksel miał zabezpieczać spłatę wierzytelności wynikającej z innej umowy pożyczki niż umowa z dnia 23 września 2008 roku oraz że pozwany wystawił i wręczył powodowi cztery weksle in blanco celem zabezpieczenia płatności z umów zawartych w dniu 22 i 23 września 2008 roku, w dniu 20 marca 2009 roku oraz w dniu 20 stycznia 2011 roku, zaznaczając że tylko weksel wystawiony do umowy z dnia 20 marca 2009 roku został poręczony przez pozwaną /k. 485-491 akt/.

Natomiast powód, podtrzymując w piśmie procesowym z dnia 20 lipca 2015 roku dotychczasowe twierdzenia, wskazał, że sporny weksel zabezpieczał umowę pożyczki z dnia 23 września 2008 roku. /k. 493-499/.

Podczas rozprawy w dniu 11 października 2013 roku powód precyzował, iż podstawą żądania przeciwko pozwanemu M. O. jest i weksel i uznanie długu i umowa pożyczki. /k.309/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. D. prowadził działalność gospodarczą, obejmującą m.in. udzielanie pożyczek pieniężnych. Z pożyczek udzielanych przez powoda korzystał również pozwany M. O., który był znajomym powoda. Spłata pożyczek zabezpieczana była wekslem in blanco wystawionym przez pozwanego. Pierwszą pożyczkę powód udzielił pozwanemu w 2006 roku, została ona w całości spłacona.

W 2008 roku M. O. zwrócił się do A. D. o udzielenie kolejnej pożyczki. W dniu 22 września 2008 roku pozwany stawił się w siedzibie firmy powoda, Z. F. będący pracownikiem powoda wydrukował umowę pożyczki, weksel in blanco oraz deklarację wekslową. Bezpośrednio po przygotowaniu tych dokumentów A. D. oraz M. O. podpisali umowę pożyczki kwoty 300 000zł, ustalając iż ma ona zostać zwrócona do dnia 22 marca 2009 roku powiększona o prowizję w wysokości 10,5% także płatną do 22 marca 2009 roku. M. O. podpisał wydrukowany formularz weksla in blanco oraz deklarację wekslową, a następnie dokumenty te wziął ze sobą do domu celem przedłożenia ich do podpisu żonie, I. O. (1), która miała poręczyć zobowiązanie wekslowe. Tego samego dnia A. D. zlecił przelew na rachunek bankowy pozwanego kwoty 300.000zł, który zaksięgowany został w dniu 23 września 2008 roku. Ostatecznie następnego dnia powód i pozwany uzgodnili, że zmodyfikują treść umowy i 23 września 2008 roku podpisali nową umowę pożyczki kwoty 300 000zł, przewidując iż pozwany ma obowiązek spłacić pożyczkę jednorazowo w terminie do dnia 23 marca 2009 roku, rezygnując z obowiązku zapłaty przewidzianej wcześniej prowizji. Natomiast podpisany już w dniu 22 września 2008 roku weksel in blanco i deklaracja wekslowa pozostały niezmienione, mając stanowić zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki z dnia 23 września 2008 roku. Fakt zawarcia umowy pożyczki z 23 września 2008 roku został zgłoszony właściwemu urzędowi skarbowemu celem pobrania podatku od czynności cywilnoprawnych.

Dnia 20 marca 2009 roku powód i pozwany podpisali aneks do w/w umowy pożyczki, przewidujący iż pożyczka ma zostać spłacona do końca 2011 roku. Jednocześnie ustnie uzgodniono, że pozostały do spłaty kapitał pożyczki od dnia 24 marca 2009 roku zostanie oprocentowany na poziomie odsetek ustawowych.

Ponadto w dniu 20 marca 2009 roku powód i pozwani zawarli kolejną umowę pożyczki, powód pożyczył pozwanemu kwotę 100.000zł, a pozwany zobowiązał się do jej zwrotu w terminie do dnia 30 czerwca 2009 roku wraz z odsetkami w przypadku nie dokonania zwrotu pełnej kwoty pożyczki w ustalonym terminie w wysokości 1,5% w skali jednego miesiąca od sumy zaległej. W związku z zawarciem powyższej umowy pozwany wystawił weksel in blanco bez protestu.

(dowody: umowa pożyczki z dnia 22.09.2008 r., k. 13, 50; umowa pożyczki z dnia 23.09.2008 r., k. 15, 51; potwierdzenie przelewu, k. 14; deklaracja (...), k. 16-18, 54-56; potwierdzenie wykonanej operacji, k. 19, 57; aneks nr (...) do umowy pożyczki, k. 20, 52; wyciąg bankowy, k. 56; umowa pożyczki z dnia 20.03.2009 r., k. 234; zeznania świadka Z. F., k. 309-312; zeznania powoda A. D., k. 450-456; zeznania pozwanego M. O., k. 456-460)

Od dnia 25 listopada 2008 roku powodowi lub – w razie nieobecności powoda w W. – jego żonie na polecenie pozwanego były wypłacane z kasy prowadzonej przez niego firmy w każdym kolejnym miesiącu kwoty od 8.000zł do 16.500zł na poczet spłaty pożyczki z 23 września 2008 roku. Kasjerki zatrudnione w firmie pozwanego potwierdzały te transakcje wystawiając dokument KW (kasa wypłaci) i opisując je jako wypłaty własne pozwanego, gdyż powód był niechętny kwitowaniu otrzymywanych wypłat. Pozwany nie był obecny przy dokonywaniu wypłat, dyspozycje wydawał telefonicznie i dopiero w późniejszym czasie podpisywał dokumenty KW. Jednocześnie na część wypłat były ręcznie wypisywane dokumenty KW, co związane było z dokonywaniem wypłat z depozytu w przypadku braku pieniędzy w kasie, a po pojawieniu się pieniędzy w kasie był sporządzany komputerowy dokument KW.

Ponadto na poczet spłaty pożyczki z dnia 23 września 2008 roku pozwany przelał w dniu 18 maja 2009 roku na rachunek bankowy powoda kwotę 100.000zł.

Łącznie w okresie od 25 listopada 2008 roku do 24 marca 2009 roku tytułem spłaty pożyczki powód otrzymał od pozwanego kwotę 47.500zł. Natomiast w okresie od 23 kwietnia 2009 roku do 25 sierpnia 2010 roku tytułem spłaty w/w pożyczki powód otrzymał łącznie kwotę 278.016 zł, w tym:

- w dniu 23 kwietnia 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 18 maja 2009 r. kwotę 100.000zł,
- w dniu 25 maja 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 30 czerwca 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 4 sierpnia 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 18 sierpnia 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 25 września 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 20 października 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 24 listopada 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 27 listopada 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 21 grudnia 2009 r. kwotę 8.000zł,
- w dniu 29 stycznia 2010 r. kwotę 12.000zł,

- w dniu 3 lutego 2010 r. kwotę 5.000zł,
- w dniu 31 marca 2010 r. kwotę 18.116zł,
- w dniu 19 kwietnia 2010 r. kwotę 13.000zł,
- w dniu 25 maja 2010 r. kwotę 12.400zł,
- w dniu 30 czerwca 2010 r. kwotę 12.500zł,
- w dniu 29 lipca 2010 r. kwotę 12.500zł,
- w dniu 25 sierpnia 2010 r. kwotę 12.500zł.

(dowody: dowody wypłaty, k. 65-69, 73-89; oświadczenie z dnia 14.03.2013 r., k. 58, 59; wyciąg bankowy, k. 70-72; zeznania świadka S. W., k. 354; zeznania świadka P. S. (1), k. 354-358; zeznania świadka J. J., k. 414-418; zeznania świadka A. R., k. 434-439; zeznania świadka M. S., k. 439-440; zeznania powoda A. D., k. 450-456; zeznania pozwanego M. O., k. 456-460)

W dniu 20 stycznia 2011 roku między powodem a pozwanym zawarta została kolejna umowa pożyczki, w ramach której powód udzielił pozwanemu pożyczki pieniężnej w kwocie 600.000zł z obowiązkiem zwrotu do dnia 31 sierpnia 2011 roku. Jednocześnie jako zabezpieczenie spłaty pozwany złożył do dyspozycji powoda weksel in blanco. Po wypełnieniu w dniu 6 grudnia 2012 roku weksla na kwotę 627.000zł i jego indosowaniu na rzecz A. K., w oparciu o przedmiotowy weksel w dniu 14 marca 2013 roku do Sądu Okręgowego w Warszawie wniesiony został pozew w postępowaniu nakazowym. Wnosząc zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie tego weksla, M. O. przedstawił dowody wypłat dokonywanych z kasy jego firmy w okresie od dnia 24 stycznia 2011 roku do dnia 20 września 2012 roku. Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2015 roku sygn. I C 717/13 Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wobec M. O., uchylił ten nakaz w całości wobec I. O. (1) i oddalił w stosunku do niej powództwo w całości.

(dowody: kserokopia dokumentów z akt I C 717/13 Sądu Okręgowego w Warszawie w postaci: pozwu z dnia 13.03.2013 r.; weksla własnego z dnia 6.12.2012 r.; zarzutów od nakazu zapłaty; umowy pożyczki z dnia 20.01.2011 r.; dowodów wypłaty; umowy z dnia 7.12.2012 r.; wyroku SO w Warszawie z dnia 22.04.2015 r., k. 482-483)

W 2012 roku, w związku ze złą sytuacją finansową salonu samochodowego prowadzonego przez pozwanego jako osobę fizyczną, a następnie w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, pozwany M. O. poszukiwał osób chętnych do nabycia przedsiębiorstwa. Ostatecznie, we wrześniu 2012 roku (...) sp. z o.o. nabyła od pozwanego udziały w (...) spółce z o.o.. Do J. J., członka zarządu (...) sp. z o.o., zgłosił się powód, informując go o zawartych z pozwanym umowach pożyczki i wynikających stąd wierzytelnościach wobec pozwanego w kwocie około 1.000.000zł. J. J. skontaktował się z pozwanym, który poinformował, że kwota jego zadłużenia wobec A. D. wynosi ok. 200 000 – 300 000zł i zaproponował przejęcie przez spółkę (...) sp. z o.o. tych długów.

W piśmie z dnia 1 października 2012 roku, skierowanym do M. O., A. D. zwrócił się o zwrot udzielonych pozwanemu pożyczek, których termin spłaty upłynął w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Pismo to przesłane zostało na adres spółki (...) sp. z o.o. i odebrane zostało w dniu 5 października 2012 roku przez P. S. (1).

Na przełomie listopada i grudnia 2012 roku w kancelarii adw. P. S. (2) odbyło spotkanie z udziałem powoda i pozwanego, które miało na celu uzgodnienie wysokości długu pozwanego w stosunku do powoda. Strony nie uzgodniły swoich stanowisk. W tym też czasie powód sporządził na blankiecie opatrzonym podpisem pozwanego oświadczenie o treści: „Ja niżej podpisany oświadczam, że na dzień 31.XI.2012 r. zobowiązania w wysokości 1040000 PLN które mam wobec A. D. Wyrażam zgodę na przelew wierzytelności na Spółkę (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – (...)”. W pierwszych dniach grudnia 2012 roku odbyło się spotkanie z udziałem powoda, T. F., adw. P. S. (2) i J. J., podczas którego omawiano kwestię nabycia od powoda przez (...) sp. z o.o. wierzytelności wobec pozwanego i

jednoczesnego zwrotu weksli stanowiących zabezpieczenie wierzytelności. Pozwany nie brał udziału w tym spotkaniu ze względu na zły stan zdrowia. Ponieważ powód nadal twierdził, iż długi pozwanego obejmują kwotę 1.000.000 zł, a także podawał różne dane co do ilości weksli wystawionych przez powoda, będących w jego posiadaniu (wskazując początkowo na 4, a następnie 3 weksle), J. J. zlecił weryfikację umów oraz wypłat kasowych i w jej wyniku ustalono, że pozwany jest zobowiązany do zapłaty powodowi kwoty mniejszej niż wskazywana przez powoda. W toku tych negocjacji przygotowane zostały projekty umowy przelewu wierzytelności pomiędzy powodem a spółką (...) sp. z o.o., w której wpisano wartość wierzytelności w wysokości deklarowanej przez powoda, tj. 1 040 000zł. Ze względu na rozbieżności dotyczące wysokości wierzytelności i ilości zabezpieczających je weksli do zawarcia umowy przelewu wierzytelności nie doszło.

(dowody: wydruk korespondencji e-mail, k. 235-236, 243, 250; projekty umowy o przelew wierzytelności, k. 237-242, 244-249; wezwanie z dnia 01.10.2012 r. wraz z kopią koperty, k. 170-171; oświadczenie z dnia 28.06.2013 r., k. 172; oświadczenie, k. 431; zeznania świadka P. S. (1), k. 354-358; zeznania świadka Z. F., k. 309-312; zeznania świadka J. J., k. 414-418; zeznania świadka T. F., k. 433-434; zeznania powoda A. D., k. 450-456; zeznania pozwanego M. O., k. 456-460)

W dniu 28 lutego 2013 roku powód uzupełnił posiadany przez siebie „urzędowy” blankiet wekslowy podpisany przez pozwanego i pozwaną, wpisując sumę wekslową cyfrowo w prawym górnym rogu jako 345.197,30, bez oznaczenia waluty, a po słowach „weksel na zlecenie A. D.” słownie sumę „trzysta czterdzieści pięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt siedem złotych trzydzieści groszy”. Jako miejsce płatności wskazano W., a termin płatności oznaczono na 28 lutego 2013 roku. Pismem z dnia 4 marca 2013 roku pełnomocnik powoda zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla na kwotę 34 509,40zł, wezwał pozwanego oraz pozwaną jako poręczyciela do zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Następnie, w piśmie z dnia 21 marca 2013 roku sprostowano wcześniejsze pismo, informując o uzupełnieniu weksla na kwotę 345 197,30zł i wzywając do zapłaty tej kwoty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

(dowody: weksel własny z dnia 28.02.2013 r., k. 9; zawiadomienie z dnia 4.03.2013 r. wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru, k. 22-24, 90-91; zawiadomienie z dnia 21 marca 2013 r. wraz z potwierdzeniem nadania, k. 25-26;)

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 marca 2013 roku pozwani zwrócili się do pełnomocnika powoda o przesłanie kopii weksla wypełnionego przez powoda w celu ustosunkowania się do zgłaszanych roszczeń. Pełnomocnik powoda odmówił jednak przesłania kopii weksla, wskazując, że roszczenia wynikają wprost z weksla i zostały szczegółowo opisane w piśmie z dnia 4 marca 2013 roku. Natomiast w piśmie z dnia 14 marca 2013 roku, skierowanym do A. D., pełnomocnik pozwanego zażądał zwrotu weksla in blanco wręzonego powodowi przy zawieraniu umowy pożyczki w dniu 22 września 2008 roku, wskazując, iż do dnia sporządzenia pisma powód nie dokonał wpłaty kwoty 300.000zł, w związku z czym zabezpieczenie wekslowe stało się bezprzedmiotowe. W odrębnym piśmie z tego samego dnia pełnomocnik pozwanego wezwał też do zwrotu weksla in blanco wręzonego powodowi przy zawieraniu umowy pożyczki w dniu 23 września 2008 roku, wskazując, że w dniu 25 sierpnia 2010 roku pożyczka ta została spłacona w całości. W dniu 10 maja 2013 roku M. O. złożył w Sądzie Okręgowym w Warszawie pozew o nakazanie A. D. wydania weksli in blanco wskazanych w w/w pismach z dnia 14 marca 2013 roku.

(dowody: pisma z dnia 14.03.2013 r. z potwierdzeniem nadania, k. 60-62; pismo z dnia 11.03.2013 r., k. 95; pismo z dnia 18.03.2013 r., k. 96-97; pozew z dnia 17.04.2013 r., k. 278-281)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony, których autentyczność i wiarygodność, z zastrzeżeniem, o którym mowa poniżej, nie była przez strony kwestionowana i jednocześnie nie wzbudziła wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Wyjątek stanowią tutaj przedłożony przez powoda weksel (k. 9 akt) oraz oświadczenie dotyczące istnienia zobowiązania znajdujące na k. 431 akt, które zostały zakwestionowane przez pozwanych w zakresie złożenia na wekslu podpisu przez pozwaną, a przez pozwanego co do złożenia przez niego w/w oświadczenia. W ocenie Sądu, zarzut pozwanej pozostał nieudowodniony. Z treści art. 253 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. wynika domniemanie że zawarte w dokumencie prywatnym oświadczenie złożyła

osoba, która ten dokument podpisała. Skutkuje to przyjęciem, że na stronie, która dokument prywatny podpisała, spoczywa obowiązek obalenia domniemania, że zawarte w tym dokumencie oświadczenie od niej pochodzi (zob. wyrok SA w Szczecinie z dnia 30.04.2014 r., I ACa 66/14, LEX nr 1483840). Odnosząc się natomiast do zarzutu pozwanego należy wskazać, że zgodne w tej mierze zeznania stron wskazują, iż treść oświadczenia dotyczącego istnienia zobowiązania została sporządzona przez powoda, natomiast w świetle zeznań świadków brak jest podstaw by uznać, że pozwany złożył swój podpis pod powyższym oświadczeniem w okolicznościach na które powołuje się powód, tj. podczas spotkania w kancelarii adw. P. S. (2). W konsekwencji Sąd przyjął powyższe oświadczenie za podstawę ustalenia, że powód na blankiecie opatrzonym podpisem pozwanego sporządził oświadczenie o treści powyżej wskazanej, natomiast nie można uznać, by pochodziło ono od pozwanego.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd uwzględnił również zeznania świadków – S. W., J. J., A. R. oraz M. S., które zasadniczo są wewnętrznie spójne i znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. W szczególności są one zgodne co do tego, że powód odbierał z kasy przedsiębiorstwa pozwanego środki pieniężne. Jednocześnie świadkowie A. R. oraz M. S. wyjaśniły okoliczności dotyczące wystawiania dokumentów wypłaty KW, znajdujących się na k. 65-69, 73-89 akt, odnosząc się przy tym do treści poszczególnych dokumentów. Natomiast świadek J. J. opisał dodatkowo okoliczności dotyczące prowadzenia rozmów w sprawie nabycia od powoda wierzytelności wobec pozwanego, w tym wysokości zgłaszanych w tej mierze roszczeń i występujących rozbieżności w ówczesnych stanowiskach stron. Wyjaśnienia wskazanych świadków były w tej mierze spójne i logiczne, a jednocześnie należy zauważyć, że świadkowi ci nie pozostają w relacji osobistej bądź zawodowej z żadną ze stron. Brak jest zatem podstaw, by odmówić im wiarygodności.

W rozpoznawanej sprawie Sąd oparł się również na zeznaniach świadka Z. F., który w sposób spójny i konsekwentny opisał okoliczności dotyczące przygotowania weksla in blanco i deklaracji wekslowej w związku z umowami pożyczki z dnia 22 i 23 września 2008 roku. Istotne jest, iż świadek wskazał, że drukował weksel i deklarację wekslową oraz umowę pożyczki i wręczał pozwanemu te dokumenty do podpisu, przy czym weksel i deklaracja wekslowa były drukowane jeden raz, mimo zmiany treści umowy. Sąd nie uwzględnił natomiast zeznań świadka, a tym samym nie dał im wiary w zakresie, w jakim odnoszą się do wysokości zobowiązania pozwanego z tytułu udzielonych mu pożyczek. Nie znajdują one bowiem potwierdzenia w pozostałym uznanym za wiarygodny materiale dowodowym.

Z kolei zeznania świadka P. S. (1) potwierdzają fakt dokonywania wypłat z kasy przedsiębiorstwa pozwanego na rzecz powoda i w tym zakresie korelują z zeznaniami świadków S. W., J. J., A. R. oraz M. S.. Świadek potwierdził również swój udział w prowadzeniu korespondencji e-mail dotyczącej negocjowanej w 2012 roku umowy przelewu wierzytelności. W ocenie Sądu zeznania tego świadka nie były miarodajne dla dokonania ustaleń w przedmiocie wysokości zadłużenia pozwanego z tytułu udzielonych mu przez powoda pożyczek, gdyż jego wiedza na ten temat opierała się na treści projektu umowy o przelew wierzytelności, a wskazywanej tam kwoty świadek nie weryfikował.

Odnosząc się natomiast do zeznań T. F. Sąd miał na uwadze ich ogólny charakter oraz fakt, że świadek potwierdził jedynie swój udział w spotkaniu z powodem w 2012 roku oraz że powód informował o 4 wekslach na kwotę 1.000.000 zł, którą pożyczył pozwanemu. Świadek nie miał natomiast szczegółowej wiedzy w tym zakresie, jak i w zakresie prowadzonych rozmów dotyczących spłaty zadłużenia.

Sąd uznał, że zeznania stron częściowo nie są wiarygodne. W szczególności za niespójne uznać należy zeznania powoda co do ilości weksli wystawionych w związku z zawarciem umowy pożyczki w dniu 23 września 2008 roku. Powód wskazywał początkowo na jeden weksel, a następnie na dwa weksle, podając iż jedna umowa była zabezpieczona dwoma wekslami. Ponadto zeznał, że w relacjach z pozwanym używał blankietów weksli używanych w obrocie bankowym. Tymczasem z wiarygodnych zeznań świadka Z. F. wynika, że w związku z zawarciem umowy pożyczki w dniu 23 września 2008 roku weksel in blanco został wydrukowany przez świadka oraz że weksel pozostał ten sam, mimo zmian dokonanych w umowie pożyczki. Zdaniem Sądu nie zasługują również na wiarę twierdzenia powoda co do podpisania przez pozwanego oświadczenia o uznaniu długu w listopadzie 2012 roku podczas spotkania w kancelarii pełnomocnika pozwanego. Okoliczność ta nie znajduje bowiem potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym, w szczególności w zeznaniach świadków i pozwanego, który w tej mierze wskazał, iż w 2009 roku

wystawił powodowi blankiety opatrzone jego podpisem. Jednocześnie zeznania świadka J. J. wskazują, iż wysokość salda zobowiązań pozwanego nie została pomiędzy stronami uzgodniona, co przeczy stanowisku powoda w powyższej mierze.

Odnosząc się do zeznań pozwanego M. O. Sąd miał na uwadze, że podobnie jak zeznania powoda, są one niespójne co do okoliczności wystawienia i ilości wystawionych weksli we wrześniu 2008 roku. W szczególności z zeznań pozwanego wynika, że raz był u powoda w firmie, a drugi raz powód przyjechał do niego oraz że drugi weksel był podpisywany u pozwanego, gdyż powód powiedział, że pierwszy weksel jest nieprawidłowy. Tymczasem z zeznań świadka Z. F. wynika, że przygotowany został tylko jeden weksel in blanco, a jednocześnie powyższe okoliczności wskazane przez pozwanego nie znajdują potwierdzenia w pozostałych dowodach zgromadzonych w sprawie.

W kontekście twierdzeń pozwanej I. O. (1) kwestionujących fakt podpisania przez pozwaną weksla przedłożonego przez powoda do akt sprawy, należy z kolei ponownie wskazać, że z art. 253 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. jednoznacznie wynika, iż obok domniemania prawdziwości wymienione przepisy statuują domniemanie, że zawarte w dokumencie prywatnym oświadczenie złożyła osoba, która ten dokument podpisała. Twierdzenie pozwanej, iż podpis na w/w wekslu nie pochodzi od pozwanej nie zostało zaś wykazane za pomocą dowodu z opinii biegłego z zakresu badań pisma ręcznego i analizy dokumentów (pełnomocnik pozwanych cofnął wnioski dowodowe w tym zakresie – k. 465 akt). Jednocześnie pozwana nie mogła potwierdzić ani zaprzeczyć, które podpisy zostały przez nią złożone.

Sąd zważył co następuje:

W rozpoznawanej sprawie powód A. D. dochodzi zapłaty sumy z weksla, który – jak wskazał powód – wystawiony został przez pozwanego i poręczony przez pozwaną tytułem zabezpieczenia roszczeń wynikających z zawartej pomiędzy powodem a pozwanym umowy pożyczki z dnia 23 września 2008 roku.

W sprawach wekslowych zasadą jest wyłączenie zarzutów opartych na osobistych stosunkach dłużnika wekslowego z wystawcą i poprzednimi posiadaczami weksla (art. 17 Prawa wekslowego). Zasada ta jednak ulega ograniczeniu polegającemu na tym, że dłużnik może bronić się określonego rodzaju zarzutami, w tym zarzutami subiektywnymi. Tego rodzaju zarzuty podnosić można tylko wobec bezpośrednich kontrahentów i wynikają one z czynności prawnej, na podstawie której nastąpiło wręczenie weksla, np. zarzut, że zabezpieczone wekslem zobowiązanie wygasło w całości lub w części np. przez spełnienie świadczenia. Trzeba jednak podkreślić, że podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. Dochodzenie przez powoda praw z weksla wystawionego przez dłużnika osobistego stwarza bowiem domniemanie istnienia wiarygodności wekslowej w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika (vide wyrok SN z dnia 24.11.2009 r., V CSK 129/09, LEX nr 688047). W doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest również pogląd, iż treść art. 10 ustawy prawo wekslowe rozstrzyga o zakresie zarzutów przysługujących także poręczycielowi weksla in blanco, a ponadto iż granice odpowiedzialności poręczyciela wyznacza zakres zobowiązania osoby, za którą poręczył (zob. wyrok SN z dnia 17.03.2011 r., IV CSK 371/10; a także wyrok SN z dnia 12.12.2008 r., II CSK 360/08).

W świetle powyższego nie ulega wątpliwości, że pozwani mogą wobec powoda bronić się zarzutami obiektywnymi i subiektywnymi. Wymaga również podkreślenia, że w postępowaniu nakazowym sąd z urzędu bierze pod uwagę także formalną nieważność weksla (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 19.09.2004 r., V CK 60/04, OSNC 2005, nr 7-8, poz. 144).

Przenosząc dotychczasowe ogólne uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że w wekslu powołanym jako podstawa roszczenia i uzupełnionym przez powoda, wpisano jako sumę wekslową cyfrowo w prawym górnym rogu „345.197,30” bez oznaczenia waluty oraz słownie „trzysta czterdzieści pięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt siedem złotych trzydzieści groszy”. Dłużnikiem wekslowym może być zaś w zasadzie tylko osoba, która złożyła podpis na dokumencie mającym cechy weksla trasowanego (art. 1 i 2 pr. weksl.) lub weksla własnego (art. 101 i 102 pr. weksl.). Według art. 101 i 102 pr. weksl., aby dokument mógł być uważany za weksel własny, musi zawierać m.in. bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej. Spełnienie tego wymagania w zakresie odnoszącym

się do oznaczenia przyrzeczonej sumy pieniężnej zakłada przyrzeczenie w dokumencie zapłaty oznaczonej słownie lub cyframi (por. art. 6 pr. weksl.) sumy wyrażonej w określonej walucie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 września 1995 r., III CZP 105/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 174, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2005 r., I CK 71/05, LEX nr 186994), będącej w obiegu w chwili wystawienia dokumentu w którymkolwiek państwie świata (por. art. 41 pr. weksl., a co do tego przepisu – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2006 r., I CSK 299/06, OSNC 2007, nr 10, poz. 157). Podsumowując, sumę pieniężną oznacza się przez podanie kwoty i waluty. Brak oznaczenia waluty, w jakiej wyrażono sumę wekslową powoduje zatem nieważność weksla (zob. uchwała SN z dnia 8.9.1995 r., III CZP 105/95, OSN 1995, Nr 12, poz. 17; a także wyrok SN z dnia 18.01.2012 r., II CSK 296/11, OSNC 2012/6/80, M.Prawn. 2012/15/818-820). W związku z tym powstaje pytanie, czy gdy – jak w niniejszym przypadku – suma wekslowa została napisana dwukrotnie (cyfrowo i słownie), za każdym razem musi być napisana zarówno kwota, jak i waluta. W tym zakresie można wskazać na stanowisko wyrażane w doktrynie, że jeżeli suma wekslowa jest napisana kilkakrotnie, za każdym razem musi być napisana zarówno kwota, jak i waluta. Dotyczy to także sytuacji, w której suma wekslowa została napisana dwukrotnie, a tylko przy jednej z nich np. napisanej cyfrowo, nie ma oznaczenia waluty (zob. Komentarz do art. 1 ustawy - Prawo wekslowe [w:] I. Heropolitańska, Prawo wekslowe i czekowe. Praktyczny komentarz, LEX 2011. Podaje się przy tym, że do takiego przypadku nie ma zastosowania art. 6 pr. weksl., stanowiący, że weksel, w którym sumę wekslową napisano literami i liczbami, w razie różnicy ważny jest na sumę napisaną literami. Zasady określone w powołanym przepisie nie mają zastosowania, gdy na wekslu nie została oznaczona waluta przy sumie wekslowej napisanej cyfrowo. Z przepisu tego bowiem wynika, iż dotyczy on jedynie „jednostek”, czyli sytuacji, w której waluta przy sumie napisanej słownie i cyfrowo jest, i jest ona taka sama, natomiast różne są kwoty. Za takim rozumieniem przemawia również wykładnia językowa omawianego przepisu. Skoro w ust. 1 jest mowa o „sumie wekslowej napisanej słownie i cyfrowo”, wynika z tego w sposób oczywisty, iż odnosi się on do tego, co można napisać słownie i cyfrowo, a waluta nie jest takim elementem (zob. Komentarz do art. 6 ustawy - Prawo wekslowe [w:] I. Heropolitańska, Prawo wekslowe i czekowe. Praktyczny komentarz, LEX 2011). Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 28 września 2005 r. (I CK 71/05, LEX nr 186994), wskazując, iż spełnienie wymagania bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej zakłada podanie w tekście bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty przez wystawcę sumy wyrażonej w określonej walucie. W nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego zdaje się jednak zarysowywać odmienne stanowisko. Mianowicie w wyroku z dnia 15 października 2009 r. (I CSK 107/09, LEX nr 1408128) Sąd Najwyższy wskazał, że wymaganie bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej będzie spełnione np. w razie przyrzeczenia „zapłaty za ten weksel sumy stu tysięcy zł” lub „zapłaty za ten weksel sumy 100 000 zł”, jak też jedynie „zapłaty za ten weksel” – jeżeli powyżej w górnym prawym rogu zamieszczono zastrzeżenie: „Na 100 000 zł.” W takim przypadku, jak ostatnio wymieniony, przyrzeczenie „zapłaty za ten weksel” oznacza przyrzeczenie zapłaty sumy wekslowej oznaczonej zgodnie z ustaloną praktyką cyframi w prawym górnym rogu dokumentu. Nie będzie natomiast spełnione to wymaganie, gdy w dokumencie podano, słownie lub cyframi, określoną sumę nie zamieszczając jednak nigdzie w nim dodatku wskazującego walutę, jak też, gdy raz podano sumę wekslową w jednej walucie, a drugi raz w innej. Wystarczające jest w tekście weksla oznaczenie sumy i waluty, a zamieszczenie ponadto liczby wyrażonej cyframi, równej tej sumie, bez dodatku określającego walutę, nie może mieć wpływu na ważność weksla, skoro liczba ta stanowi jedynie dodatek do słownego oznaczenia sumy wekslowej w określonej walucie. Ponadto, jeżeli w razie cyfrowego tylko oznaczenia w górnej części dokumentu sumy w określonej walucie, przyjmuje się, że zamieszczone poniżej przyrzeczenie zapłaty za weksel bez wyraźnego wskazania sumy wekslowej dotyczy tej właśnie sumy, to tym bardziej można przyjąć, że omawiany cyfrowy dodatek odnosi się do określonej słownie sumy wekslowej. Powyższy kierunek wykładni kontynuuje uchwała SN z dnia 17 kwietnia 2015 r. (III CZP 11/15, Biul.SN 2015/4/7), zgodnie z którą nie powoduje, w świetle art. 1 pkt 2 w związku z art. 2 Prawa wekslowego oraz w świetle art. 101 pkt 2 w związku z art. 102 Prawa wekslowego nieważności weksla brak określenia waluty, w której ma nastąpić zapłata oznaczonej sumy pieniężnej w samym poleceniu lub przyrzeczeniu zapłaty tej sumy, gdy nazwa waluty znajduje się w oznaczeniu sumy pieniężnej zamieszczonym, zgodnie z utrwaloną praktyką, w prawym górnym rogu dokumentu weksla.

Mając powyższe na uwadze, Sąd, przychyłając się do aktualnego stanowiska Sądu Najwyższego, uznał, że załączony do akt sprawy weksel został wypełniony zgodnie z obowiązującymi przepisami wynikającymi z art. 101 prawa wekslowego i zawiera wszystkie wymagane przez prawo warunki ważności, a zatem: sumę pieniężną, datę i miejsce wystawienia

weksla, termin i miejsce płatności, nazwisko osoby, na której rzecz zapłata ma być dokonana, podpisy wystawcy. Dokument ten zawiera bowiem przyrzeczenie zapłaty oznaczonej słownie sumy w określonej wyraźnie walucie, będącej w obiegu w chwili jego wystawienia, a więc przewidziane w art. 101 pkt 2 pr. weksl. wymaganie oznaczenia przyrzeczonej sumy pieniężnej jest niewątpliwie spełnione. Zamieszczenie ponadto w prawym górnym rogu liczby wyrażonej cyframi, równej tej sumie, bez dodatku określającego walutę, nie może mieć wpływu na ocenę zachowania rozpatrywanego wymagania.

W dalszej mierze uwagi wymaga, że weksel in blanco wykorzystywany jest jako forma zabezpieczenia wykonania zobowiązań na tle istniejącego już stosunku prawnego, ale o nieustalonej jeszcze ostatecznej wysokości. Zobowiązanie z weksla in blanco związane jest zwykle z jednym konkretnym stosunkiem podstawowym, a w braku stosownego porozumienia weksel taki nie może być wykorzystany jako zabezpieczenie innych wierzytelności. Weksel niepełny w chwili wystawienia może zostać zatem uzupełniony przez wpisanie jako sumy wekslowej sumy wierzytelności, na zabezpieczenie której został wystawiony. Możliwość uwzględnienia przy uzupełnieniu weksla innych wierzytelności istniejących między stronami musi zaś wynikać z zawartego przez nie porozumienia w przedmiocie uzupełnienia weksla (zob. wyrok SN z dnia 26.11.2002 r., V CKN 1411/00, OSNC 2004/2/29). W rozpoznawanej sprawie załączony do akt sprawy weksel niepełny w chwili wystawienia stanowił miał – jak twierdzi powód – zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki z dnia 23 września 2008 roku. Tymczasem zgromadzone w sprawie dowody, w tym zwłaszcza zeznania świadka Z. F. prowadzą do wniosku, że wierzytelność wynikająca z powyższej umowy pożyczki była zabezpieczona innym wekslem in blanco niż weksel załączony do akt sprawy. Mamy tutaj bowiem do czynienia z uzupełnionym „urzędowym” blankietem wekslowym, podczas gdy zeznania świadka Z. F. wskazują, iż weksel in blanco stanowiący zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki z dnia 23 września 2008 roku został wcześniej wydrukowany wraz z deklaracją wekslową, a tym samym nie był to „urzędowy” blankiet wekslowy. Jednocześnie brak jest podstaw by stwierdzić, iż upoważnienie do wypełnienia weksla przedstawionego przez powoda, wręczonego nie przy okazji zawierania umowy pożyczki z 23 września 2008 roku, obejmowało także wierzytelność wynikającą z powyższej umowy pożyczki. W konsekwencji przyjąć należy, iż weksel został wypełniony przez powoda niezgodnie z porozumieniem wekslowym.

Powyższe ustalenie nie przesądza jednak o bezzasadności powództwa w rozpoznawanej sprawie wobec pozwanego. Wypełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym nie wpływa bowiem na losy wierzytelności ze stosunku podstawowego. Wierzyciel nie traci tej wierzytelności przez wręczenie weksla i może do niej wrócić, jeżeli z tego czy innego powodu nie została dokonana zapłata na podstawie weksla, a więc również wówczas, gdy został uzupełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Łączność między zobowiązaniem z weksla gwarancyjnego a zobowiązaniem ze stosunku podstawowego oznacza, że zaspokojenie jednego powoduje wygaśnięcie drugiego oraz że bezpodstawność roszczenia cywilnoprawnego pociąga za sobą bezpodstawność roszczenia opartego na wekslu. Natomiast bezpodstawność roszczenia opartego na wekslu (wygaśnięcie zobowiązania wekslowego bez zaspokojenia wierzyciela lub nieistnienie tego zobowiązania) nie pociąga za sobą bezpodstawności roszczenia cywilnoprawnego i nie daje sądowi podstawy tylko z tej przyczyny do oddalenia powództwa. W judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się, że w tym ujęciu można mówić o swego rodzaju priorytecie stosunku podstawowego wobec stosunku wynikającego z weksla (por. uchwała połączonych izb Izby Cywilnej i Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24.04.1972 r., III PZP 17/70, OSNCP 1973, Nr 5, poz. 72, oraz wyroki z dnia: 14.03.1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997, Nr 9, poz. 124, 31.05.2001 r., V CKN 264/00, 6.10.2004 r., I CK 156/08, 9.12.2004 r., II CK 170/04, 14.11.2006 r., II CSK 205/06, OSNC 2007, Nr 9, poz. 139).

Jednocześnie, w orzecznictwie utrwalił się pogląd, że w sytuacji, w której powód powołał się jedynie na dołączony do pozwu weksel, a roszczenie wekslowe okaże się bezpodstawne, sąd powinien umożliwić powodowi zmianę podstawy żądania przez przytoczenie faktów uzasadniających cywilnoprawne roszczenie zabezpieczone wekslem. Wymaga tego wspomniane już pierwszeństwo stosunku podstawowego wobec stosunku wynikającego z weksla, a także zasada równości stron, bo skoro pozwanemu wolno na obronę przed roszczeniem wekslowym powoda powoływać się na fakty dotyczące stosunku podstawowego, to trzeba również powodowi umożliwić powołanie się na stosunek prawa cywilnego (na okoliczności faktyczne dotyczące tego stosunku oraz na przepisy prawne ten stosunek normujące), w

związku z którym wierzycielowi wręczony został weksel. Przy tym takie przeniesienie sporu z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku podstawowego nie stanowi zmiany powództwa (zob. uchwała SN z dnia 24.07.1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973, nr 5, poz. 72; wyrok SN z dnia 14.03.1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 124; a także postanowienie SN z dnia 28.06.2005 r., I CK 44/05, LEX nr 311375). Dochodząc wierzytelności wekslowej wierzyciel może wreszcie w pozwie, niezależnie od powołania się na treść weksla, przytoczyć fakty i dowody uzasadniające roszczenie wynikające ze stosunku podstawowego. Innymi słowy, może oprzeć żądanie pozwu na dwóch podstawach faktycznych i prawnych, czyniąc podstawą zasadniczą dołączony do pozwu weksel. Jeżeli w takiej sytuacji okaże się, że zobowiązanie wekslowe nie istnieje, sąd musi rozpoznać żądanie wynikające z drugiej, dodatkowej podstawy przytoczonej przez powoda (zob. uzasadnienie wyroku SN z dnia 14.11.2006 r., II CSK 205/06, OSNC 2007/9/139).

W rozpoznawanej sprawie powód - wnosząc o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym - powołał się na dołączony do pozwu weksel, a ponadto w uzasadnieniu żądania przytoczył, że weksel in blanco wystawiony przez pozwanego i poręczony przez jego żonę I. O. (1) stanowił zabezpieczenie umowy pożyczki z dnia 23 września 2008 roku. Ponadto pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty i w toku procesu, poza zarzutami obiektywnymi skierowanymi bezpośrednio przeciwko zobowiązaniu wekslowemu, powołał się na okoliczności dotyczące umowy pożyczki (stosunku podstawowego) i w związku z tym powód także powołał się na okoliczności faktyczne dotyczące tego stosunku oraz na przepisy prawne ten stosunek normujące, opierając żądanie na zobowiązaniu wekslowym oraz stosunku podstawowym. Oznacza to, że spór stron został przeniesiony na płaszczyznę stosunku podstawowego.

Zasadniczym zarzutem pozwanego był zarzut spełnienia świadczenia – pozwany twierdził, że w okresie od listopada 2008 roku do dnia 25 sierpnia 2010 roku spłacił w całości pożyczkę zaciągniętą u powoda na podstawie umowy z dnia 23 września 2008 roku. W ocenie Sądu pozwany udowodnił tę okoliczność.

Regułą jest, iż w procesie o zwrot pożyczki powód jest zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki oraz że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Biorący pożyczkę powinien zaś wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości, przy czym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 31.07.2014 r., I ACa 174/14, LEX nr 1506240).

W rozpoznawanej sprawie niesporny był fakt zawarcia przez pozwanego oraz powoda w dniu 23 września 2008 roku umowy pożyczki kwoty 300.000zł i przekazania przez powoda pozwanemu tych środków. Powód przeczył zaś twierdzeniom pozwanego o spłacie pożyczki. Pozwany nie dysponował pokwitowaniami spłaty zobowiązania, jednak żądanie pokwitowania jest fakultatywne, a samo pokwitowanie, jako dokument prywatny, nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy, lecz jedynie stwarza korzystne dla dłużnika domniemanie, że świadczenie faktycznie spełnił. Tym samym brak pokwitowań nie zmienia faktu, że pozwany ma nadal możliwość dowodzenia, że zobowiązanie w postaci zwrotu pożyczki zostało wykonane. Złożone w tej mierze zeznania świadków S. W., P. S. (1), J. J., A. R. i M. S., zeznania pozwanego, wyciąg z rachunku bankowego powoda oraz dowody wypłaty pozwalają zaś stwierdzić, że pozwany tytułem spłaty pożyczki wynikającej z umowy z dnia 23 września 2008 roku dokonał wpłat na rzecz powoda w wysokości przewyższającej kwotę udzielonej pożyczki wraz z odsetkami należnymi od dnia 24 marca 2009 roku. W szczególności, z zeznań w/w świadków i pozwanego oraz dokumentów KW wynika, że na polecenie pozwanego wypłacane były z kasy przedsiębiorstwa pozwanego na rzecz powoda raz w miesiącu kwoty od 8.000zł do 16.500zł. Dowody wypłat na k. 65-68 akt wskazują zaś, że do dnia 24 marca 2009 roku, tj. dnia, od którego – zgodnie z uzgodnieniami stron umowy pożyczki – pozostały do spłaty kapitał został oprocentowany na poziomie odsetek ustawowych, powód otrzymał kwotę 47.500zł. Z pozostałych dowodów wypłat (k. 69, 74-89 akt) oraz wyciągu z rachunku bankowego pozwanego wynika natomiast, że w okresie od 23 kwietnia 2009 roku do 25 sierpnia 2010 roku powód otrzymał łącznie kwotę 278.016zł, w tym w dniu 18 maja 2009 roku kwotę 100.000zł. Biorąc zaś pod uwagę terminy i wysokość wypłaconych kwot nie ulega wątpliwości, że powód zaspokojony został zarówno w zakresie kwoty

pożyczki, jak i należnych odsetek. Oznacza to, że pozwany wykonał swoje zobowiązanie z umowy pożyczki i także z tej przyczyny powód nie był upoważniony do wypełnienia weksla in blanco zabezpieczającego tę umowę.

Powyższej oceny nie zmienia przedłożone przez powoda oświadczenie o dotyczące istnienia zobowiązania w kwocie 1.040.000zł (k. 431 akt). Jak już bowiem wcześniej wskazano, bezsporne w sprawie jest, iż treść przedmiotowego oświadczenia została sporządzona przez powoda, natomiast brak jest podstaw do przyjęcia aby pozwany złożył swój podpis pod tym oświadczeniem w okolicznościach wskazanych przez powoda (świadkowie wskazywali, iż w okresie tym strony nie mogły dojść do porozumienia co do salda wzajemnych rozliczeń). Nawet w razie przyjęcia, iż pozwany złożył podpis pod tekstem oświadczenia, to analizować należałoby je w kategoriach uznania niewłaściwego. Uznanie to nie jest zaś czynnością prawną, a jedynie przyznaniem obowiązku świadczenia wynikającego z innego źródła, stwierdzeniem, że taki obowiązek istnieje i że dłużnik nie zamierza się uchylić od jego spełnienia. Niewłaściwe uznanie roszczenia nie jest czynnością abstrakcyjną i źródłem zobowiązania dłużnika pozostaje wierzytelność, którą uznano. Osoba uznająca roszczenie nie traci zatem możliwości wykazywania, że roszczenie to w rzeczywistości nie istnieje (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 17.03.2015 r., I ACa 1375/14, LEX nr 1675896; wyrok SA w Białymstoku z dnia 14.01.2015 r., I ACa 386/14, LEX nr 1661120; a także wyrok SA w Warszawie z dnia 31.10.2014 r., I ACa 574/14, LEX nr 1624054). Pozwany wykazał zaś, że roszczenie powoda zostało zaspokojone w całości. Ponadto trzeba zaznaczyć, że pozwany i powód zawarli co najmniej kilka umów pożyczki, wartość roszczenia stanowiącego przedmiot powyższego oświadczenia przewyższała wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki z dnia 23 września 2008 roku, a jednocześnie treść oświadczenia nie pozwala na identyfikację roszczenia wynikającego z przedmiotowej umowy. Natomiast o uznaniu roszczenia można zaś mówić wtedy, gdy określone stwierdzenia dłużnika dotyczą w sposób jednoznaczny skonkretyzowanego roszczenia. Bardziej szczegółowa identyfikacja wierzytelności, w związku z którą następuje uznanie długu, jest warunkiem zakwalifikowania konkretnego zachowania się dłużnika jako uznania roszczenia w tych przede wszystkim sytuacjach, gdy strony sporu pozostają ze sobą w rozmaitych stosunkach prawnych, z których mogą wynikać różne wierzytelności pieniężne (zob. wyrok SA w Rzeszowie z dnia 5.09.2013 r., I ACa 215/13, LEX nr 1400407).

W konsekwencji, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. oraz powołanych dotychczas przepisów uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 17 maja 2013 roku i oddalił powództwo, o czym orzeczono w pkt. I sentencji wyroku.

W pkt. II wyroku o kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik wyrażoną w art. 98 k.p.c. Na zasądzone od powoda solidarnie na rzecz pozwanych koszty procesu składają się zaś: opłata od zarzutów uiszczona przez pozwanych w części, tj. w kwocie 2.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 7.200 zł (ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Orzeczenie w pkt III sentencji wyroku uzasadnia treść art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025). Sąd uznając żądanie pozwu za bezzasadne, nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 10.945 zł, odpowiadającą części opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty, od której uiszczenia pozwani zostali zwolnieni.